

PRILOGA B

**DOLOČBE O PREVOZNI OPREMI
IN PREVOZNI DEJAVNOSTI**

8. DEL

**Določbe o posadki vozila, opremi,
prevozni dejavnosti in dokumentih**

POGLAVJE 8.1

SPLOŠNE ZAHTEVE ZA PREVOZNE ENOTE IN OPREMO VOZIL

8.1.1 Prevozne enote

Prevozna enota z nevarnim blagom nikoli ne sme imeti več kot en priklopnik (ali polpriklopnik).

8.1.2 Dokumenti v prevozni enoti

8.1.2.1 Poleg dokumentov, ki jih zahtevajo drugi predpisi, morajo biti na prevozni enoti naslednji dokumenti:

- (a) prevozna listina, predpisana v 5.4.1, za vse nevarne snovi, ki se prevažajo, in če je potrebno, potrdilo o pakiranju v zabojnik, predpisano v 5.4.2,
- (b) navodila po 5.4.3 za vse nevarne snovi, ki se prevažajo,
- (c) kopija osnovnega besedila posebnega(ih) sporazuma(ov), ki je(so) bil(i) sklenjen(i) v skladu s poglavjem 1.5, kadar se prevoz opravlja na podlagi takega(ih) sporazuma(ov).

8.1.2.2 Če tako predpisujejo določbe ADR, morajo biti na prevozni enoti še naslednji dokumenti:

- (a) certifikat o brezhibnosti vozila, po 9.1.2 zahtevan za vsako prevozno enoto ali njen element,
- (b) certifikat o usposobljenosti voznika po določbah 8.2.1,
- (c) dovoljenje za prevoz, ki je predpisano v 5.4.1.2.1 (c), 5.4.1.2.3.3, 2.2.41.1.13 in 2.2.52.1.8.

8.1.2.3 Navodila za ukrepanje po 5.4.3 morajo biti na lahko dostopnem mestu v vozniški kabini. Prevoznik mora zagotoviti, da vozniki razumejo navodila in so jih sposobni pravilno izvajati.

8.1.2.4 Navodila za ukrepanje, ki se ne nanašajo na blago, naloženo na vozilu, se morajo hraniti ločeno od dokumentov za blago, ki je naloženo na vozilo, tako da se prepreči zamenjava.

8.1.3 Označevanje in nalepke nevarnosti

Prevozne enote, ki prevažajo nevarno blago, morajo imeti oznake in nalepke nevarnosti v skladu s poglavjem 5.3.

8.1.4 Gasilniki

8.1.4.1 Vsaka prevozna enota, ki prevažata nevarno blago, mora imeti:

- (a) najmanj en prenosni gasilnik z zmogljivostjo najmanj 2 kg suhega prahu (ali enakovredno zmogljivostjo drugih ustreznih gasilnih sredstev), ki je primeren za gašenje ognja na motorju ali kabini prevozne enote in ki ob tem ne pospeši, ampak po možnosti gasi tudi ogenj na tovoru. Če je vozilo opremljeno s pritrjenim ali samodejnim gasilnikom ali gasilnikom z lahkim zagonom za gašenje ognja v motorju, prenosni gasilnik za gašenje ognja v motorju ni potreben,

- (b) poleg opreme, predpisane pod (a) zgoraj, najmanj en prenosni gasilnik z zmogljivostjo najmanj 6 kg suhega prahu (ali enakovredno zmogljivostjo drugih ustreznih gasilnih sredstev), ki je primeren za gašenje ognja na pnevmatikah/zavorah ali na tovoru, in če ga uporabimo za gašenje ognja v motorju ali kabini prevozne enote, ne sme pospeševati ognja. Motorna vozila s skupno dovoljeno maso do 3,5 ton so lahko opremljena s prenosnim gasilnikom z zmogljivostjo najmanj 2 kg prahu.

8.1.4.2 Gasilno sredstvo, ki ga vsebuje gasilnik na prevozni enoti, ne sme sproščati strupenih plinov niti v vozniško kabino niti pod vplivom vročine pri požaru.

8.1.4.3 Prenosni gasilniki, ki ustrezajo določbam iz 8.1.4.1, morajo imeti pečat, ki potrjuje, da niso bili uporabljeni. Poleg tega morajo imeti oznako o izpolnjevanju standardov, ki jih je predpisal pristojni organ, in navedbo datuma naslednjega pregleda (mesec, leto).

8.1.5 Druga oprema

Vsaka prevozna enota za prevoz nevarnega blaga mora imeti:

- (a) za vsako vozilo vsaj eno klinasto podložko, ki ustreza teži vozila in premeru koles,
- (b) potrebno opremo za splošne ukrepe, navedene v navodilih za ukrepanje po 5.4.3, predvsem pa:
- dva samostojno stoječa opozorilna znaka (npr. odsevna stožca ali trikotnika ali utripajoči rumeni luči, ki sta neodvisni od električne opreme vozila),
 - primeren odsevni brezrokavnik ali odsevno obleko (kot je npr. opisana v standardu EN 471) za vsakega člana posadke vozila,
 - ročno svetilko (glej tudi 8.3.4) za vsakega člana posadke vozila,
 - plinsko masko v skladu z dodatno zahtevo S7 (glej poglavje 8.5), če je ta dodatna zahteva navedena v koloni (19) tabele A v poglavju 3.2,
- (c) potrebno opremo za izvajanje dodatnih in posebnih ukrepov, navedenih v navodilih za ukrepanje po 5.4.3.

POGLAVJE 8.2

ZAHTEVE V ZVEZI Z USPOSABLJANJEM POSADKE VOZILA

8.2.1 Splošne zahteve v zvezi z usposabljanjem voznikov

- 8.2.1.1 Vozniki vozil z nevarnim blagom, katerih največja skupna dovoljena masa presega 3500 kg, vozniki vozil iz 8.2.1.3 in vozniki drugih vozil iz 8.2.1.4 morajo imeti certifikat, ki ga izda pristojni organ ali organizacija, ki jo ta pooblasti, in ki potrjuje, da so se udeležili usposabljanja in uspešno opravili preizkus znanja iz posebnih zahtev, ki jih morajo izpolnjevati med prevozom.
- 8.2.1.2 Vozniki vozil, navedenih v 8.2.1.1, se morajo udeležiti osnovnega usposabljanja. Usposabljanje poteka v obliki tečajev, ki jih predpiše pristojni organ. Cilj usposabljanja je, da se vozniki seznanijo z nevarnostmi pri prevozu nevarnega blaga in dobijo osnovne napotke, nujno potrebne za zmanjšanje verjetnosti nesreče. Usposobljeni pa morajo biti tudi za ukrepanje in zagotavljanje lastne varnosti, javne varnosti in zavarovanje okolja ob nesreči, tako da so posledice nesreče čim manjše. Tako usposabljanje, ki vključuje tudi individualne praktične vaje, je temelj usposabljanja vseh kategorij voznikov in mora vsebovati najmanj teme, določene v 8.2.2.3.2.
- 8.2.1.3 Vozniki vozil za prevoz nevarnega blaga v pritrjenih ali zamenljivih cisternah s prostornino nad 1 m³, vozniki baterijskih vozil s skupno prostornino nad 1 m³ in vozniki vozil za prevoz nevarnega blaga v cisternah zabojnikih, premičnih cisternah ter MEGC s posamično prostornino nad 3 m³ na prevozno enoto, se morajo udeležiti specialističnega usposabljanja za prevoz nevarnega blaga v cisternah, ki mora vsebovati najmanj teme, določene v 8.2.2.3.3.
- 8.2.1.4 Ne glede na največjo skupno dovoljeno maso vozila se morajo vozniki vozil s snovmi in predmeti razreda 1 (glej posebno določbo S1 v poglavju 8.5) ali določenimi radioaktivnimi snovmi (glej posebno določbo S11 in S12 v poglavju 8.5) udeležiti specialističnega usposabljanja, ki mora vsebovati najmanj teme, določene v 8.2.2.3.4 oziroma 8.2.2.3.5.
- 8.2.1.5 Certifikat se izda z veljavnostjo pet let. Voznik se mora v letu pred potekom veljavnosti udeležiti obnovitvenega usposabljanja in opraviti ustrezne preizkuse znanja. Novo petletno obdobje veljavnosti se začne z dnem poteka veljavnosti certifikata.
- 8.2.1.6 Začetni ali obnovitveni osnovni tečaji ter začetni ali obnovitveni specialistični tečaji lahko potekajo kot strnjeni tečaji – na istem mestu in pod vodstvom iste pooblaščenice organizacije za usposabljanje.
- 8.2.1.7 Začetno in obnovitveno usposabljanje, praktične vaje, preizkusi znanja in vloga pristojnega organa morajo ustrezati določbam v 8.2.2.
- 8.2.1.8 Države pogodbenice priznavajo vse veljavne certifikate o usposabljanju, ki jih izdajo pristojni organi ali organizacije drugih držav pogodbenic, če izpolnjujejo zahteve tega razdelka in ustrezajo vzorcu v 8.2.2.8.3.
- 8.2.1.9 Certifikat mora pristojni organ ali pooblaščenica organizacija izdati v enem od jezikov države pogodbenice, če ta jezik ni angleški, francoski ali nemški, pa še v angleščini, francoščini ali nemščini, razen če sporazumi med državami, vključenimi v prevoz, ne določajo drugače.

8.2.2 Posebne zahteve v zvezi z usposabljanjem voznikov

8.2.2.1 Potrebno znanje in praktične sposobnosti se pridobijo s teoretičnim in praktičnim usposabljanjem. Znanje se mora preveriti z izpitom.

8.2.2.2 Organizator tečaja mora zagotoviti, da predavatelji dobro poznajo veljavne predpise in učne zahteve za prevoz nevarnega blaga. Tečajji morajo biti praktično usmerjeni. Učni načrt mora temeljiti na temah, navedenih v 8.2.2.3.2 do 8.2.2.3.5. Začetni in obnovitveni tečajji morajo obsegati tudi individualne praktične vaje (glej 8.2.2.4.5).

8.2.2.3 Oblike usposabljanja

8.2.2.3.1 Začetno in obnovitveno usposabljanje se izvaja v obliki osnovnih in po potrebi specialističnih tečajev.

8.2.2.3.2 Osnovni tečaj mora obsegati najmanj:

- (a) splošne zahteve o prevozu nevarnega blaga,
- (b) glavne vrste nevarnosti,
- (c) podatke o zaščiti okolja z nadzorom nad prevozom odpadkov,
- (d) preventivne in varnostne ukrepe ob različnih vrstah nevarnosti,
- (e) ukrepanje po nesreči (prva pomoč, varnost prometa, osnovno znanje o uporabi zaščitne opreme itn.),
- (f) oznake in nalepke nevarnosti,
- (g) dovoljeno in prepovedano ravnanje voznika med prevozom nevarnega blaga,
- (h) namen in način delovanja tehnične opreme vozil,
- (i) prepovedi skupnega nakladanja na eno vozilo ali zabojnik,
- (j) varnostne ukrepe pri nakladanju in razkladanju nevarnega blaga,
- (k) splošne določbe o civilni odgovornosti,
- (l) informacije o kombiniranem prevozu,
- (m) natovarjanje tovorkov in delo z njimi.

8.2.2.3.3 Specialistični tečaj za prevoz v cisternah mora obsegati najmanj:

- (a) vozne lastnosti vozil, vključno s premikanjem tovora,
- (b) posebne zahteve za vozila,
- (c) splošno teoretično znanje o različnih sistemih nakladanja in razkladanja,
- (d) posebne dodatne določbe za uporabo teh vozil (potrdilo o odobritvi, oznake o odobritvi, oznake in nalepke nevarnosti itn.).

- 8.2.2.3.4 Specialistični tečaj za prevoz blaga in predmetov razreda 1 mora obsegati najmanj:
- (a) posebne nevarnosti eksplozivnih snovi ter pirotehničnih snovi in izdelkov,
 - (b) posebne zahteve o skupnem nakladanju različnih snovi in predmetov razreda 1.

- 8.2.2.3.5 Specialistični tečaj za prevoz radioaktivnih snovi razreda 7 mora obsegati najmanj:
- (a) posebne nevarnosti, povezane z ionizirajočim sevanjem,
 - (b) posebne zahteve za pakiranje, delo, skupno nakladanje in razkladanje radioaktivnih snovi,
 - (c) posebne ukrepe ob nesreči z radioaktivnimi snovmi.

8.2.2.4 Program začetnega usposabljanja

- 8.2.2.4.1 Trajanje teoretičnega dela v okviru osnovnega usposabljanja ali posameznega dela celotnega tečaja mora biti najmanj:

osnovni tečaj	18 učnih ur ¹
specialistični tečaj za prevoz v cisternah	12 učnih ur ¹
specialistični tečaj za prevoz blaga in predmetov razreda 1	8 učnih ur
specialistični tečaj za prevoz radioaktivnih snovi razreda 7	8 učnih ur

- 8.2.2.4.2 Trajanje celotnega tečaja lahko določi pristojni organ, in sicer morata osnovni tečaj in specialistični tečaj za prevoz v cisternah potekati v predpisanem obsegu, specialistična tečaja za razred 1 in 7 pa sta lahko krajša.

- 8.2.2.4.3 Učne ure trajajo 45 minut.

- 8.2.2.4.4 Tečaj ne sme obsegati več kot osem učnih ur na dan.

- 8.2.2.4.5 Individualne praktične vaje morajo potekati v povezavi s teoretičnim poukom in morajo obsegati najmanj prvo pomoč, gašenje požara in ukrepe ob nevarnih dogodkih ali nesrečah.

8.2.2.5 Program obnovitvenega usposabljanja

- 8.2.2.5.1 Obnovitveni tečaji v rednih časovnih presledkih so namenjeni posodobitvi znanja voznikov. Obsegati morajo novosti na tehničnem in pravnem področju ter na področju nevarnega blaga, ki se prevaža.

- 8.2.2.5.2 Obnovitvenega usposabljanja se je treba udeležiti pred iztekom roka, navedenega v 8.2.1.5.

- 8.2.2.5.3 Vsak obnovitveni tečaj mora trajati najmanj en dan.

- 8.2.2.5.4 Usposabljanje ne sme obsegati več kot osem učnih ur na dan.

¹ Za praktične vaje, navedene v 8.2.2.4.5, so potrebne dodatne učne enote, odvisne od števila udeležениh voznikov na usposabljanju.

8.2.2.6 *Odobritev usposabljanja*

8.2.2.6.1 Usposabljanje mora odobriti pristojni organ.

8.2.2.6.2 Pooblastilo za usposabljanje se izda le na pisno zahtevo.

8.2.2.6.3 Zahtevku za izdajo pooblastila je treba priložiti naslednje dokumente:

- (a) podroben program z navedbo učne snovi in urnika ter predvidenih metod pouka,
- (b) podatke o usposobljenosti in področju dela predavateljev,
- (c) podatke o prostorih za usposabljanje, učnih pripomočkah in opremi za praktične vaje,
- (d) podatke o pogojih za udeležbo, kot na primer število udeležencev.

8.2.2.6.4 Pristojni organ je dolžan nadzirati usposabljanje in preizkus znanja.

8.2.2.6.5 Pristojni organ mora izdati pooblastilo v pisni obliki, in sicer pod naslednjimi pogoji:

- (a) usposabljanje se mora izvajati skladno z dokumentacijo zahtevka za izdajo pooblastila,
- (b) pristojni organ ima pravico na tečaje in preizkuse znanja poslati svoje pooblaščenca, ki spremljajo tečaj in preizkus znanja,
- (c) pristojnemu organu je treba pravočasno sporočiti čas in kraj usposabljanja,
- (d) pooblastilo se ob neupoštevanju navedenih pogojev lahko prekliče.

8.2.2.6.6 Iz dokumentacije za pooblastilo mora biti razvidno, ali so tečaji osnovni ali specialistični, začetni ali obnovitveni.

8.2.2.6.7 Če namerava organizator po izdaji pooblastila spremeniti posamezne točke tečaja, pomembne za pooblastilo, mora za to pridobiti predhodno soglasje pristojnega organa. To velja predvsem pri spremembah programa usposabljanja.

8.2.2.7 *Preizkus znanja*

8.2.2.7.1 *Preizkus znanja po začetnem osnovnem tečaju*

8.2.2.7.1.1 Na koncu osnovnega tečaja, vključno s praktičnimi vajami, je treba opraviti preizkus znanja.

8.2.2.7.1.2 Kandidat mora, kot je na osnovnem tečaju predvideno, na preizkusu dokazati, da obvlada teoretično in praktično znanje, potrebno za voznika vozila za prevoz nevarnega blaga.

8.2.2.7.1.3 V ta namen pristojni organ ali pooblaščenca izpitna komisija pripravi katalog vprašanj, ki obsega teme, navedene v 8.2.2.3.2. Pri preizkusu znanja se izberejo vprašanja iz kataloga. Kandidati izbranih vprašanj pred preizkusom ne smejo poznati.

8.2.2.7.1.4 Za celotni tečaj se lahko izvede samo en preizkus znanja.

8.2.2.7.1.5 Pristojni organ nadzira čas, kraj in način izvedbe preizkusa znanja.

8.2.2.7.1.6 Preizkus znanja se izvede v pisni ali kombinirani - pisni in ustni obliki. Vsak kandidat odgovarja na najmanj 25 pisnih vprašanj. Preizkus traja najmanj 45 minut. Vprašanja imajo lahko različno stopnjo težavnosti in so lahko različno ovrednotena.

8.2.2.7.2 Preizkus znanja po začetnem specialističnem tečaju za prevoz v cisternah, prevoz eksplozivnih snovi in predmetov z eksplozivnimi snovmi ali prevoz radioaktivnih snovi.

8.2.2.7.2.1 Kandidat lahko opravlja preizkus znanja po uspešno opravljenem preizkusu znanja po osnovnem tečaju in udeležbi na dopolnilnem tečaju za prevoz v cisternah in/ali za prevoz eksplozivnih snovi in predmetov z eksplozivnimi snovmi ali prevoz radioaktivnih snovi.

8.2.2.7.2.2 Preizkus se opravlja pod nadzorom in po načelih, ki so navedena v 8.2.2.7.1.

8.2.2.7.2.3 Kandidat odgovarja na najmanj 15 vprašanj iz programa posameznega specialističnega tečaja.

8.2.2.7.3 Preizkus znanja po obnovitvenem usposabljanju

8.2.2.7.3.1 Kandidat lahko opravlja preizkus znanja po udeležbi na obnovitvenem usposabljanju.

8.2.2.7.3.2 Preizkus se opravlja pod nadzorom in po načelih, ki so nevedna v 8.2.2.7.1.

8.2.2.7.3.3 Kandidat odgovarja na najmanj 15 vprašanj iz programa vsakega obnovitvenega usposabljanja.

8.2.2.8 Certifikat o usposobljenosti voznika

8.2.2.8.1 V skladu z 8.2.1.8 se certifikat izda:

- (a) na koncu osnovnega tečaja, če je kandidat uspešno opravil preizkus znanja v skladu z 8.2.2.7.1,
- (b) če se tako zahteva, po opravljenem specialističnem tečaju za prevoz v cisternah ali za prevoz eksplozivnih snovi in predmetov z eksplozivnimi snovmi ali za prevoz radioaktivnih snovi ali po pridobitvi znanja po posebnih določbah S1 oziroma S11 v poglavju 8.5, pod pogojem, da je kandidat uspešno opravil preizkus znanja po 8.2.2.7.2.

8.2.2.8.2 Veljavnost certifikata se podaljša, če kandidat dokaže, da se je udeležil obnovitvenega tečaja po 8.2.1.5 in uspešno opravil preizkus znanja po 8.2.2.7.3.

8.2.2.8.3 Certifikat o strokovni usposobljenosti voznikov vozil za prevoz nevarnega blaga mora imeti obliko, ki je predstavljena v nadaljevanju. Priporoča se format, ki je enak formatu evropskega nacionalnega vozniškega dovoljenja, in sicer A7 (74 x 105 mm) ali prepognjen obojestransko natisnjen list, ki ustreza temu formatu.

Vzorec certifikata

1

2

ADR - CERTIFIKAT O USPOSOBLJENOSTI
VOZNIKA VOZIL ZA PREVOZ NEVARNEGA
BLAGA

v cisternah 1/ v drugih vozilih 1/

Certifikat št.

Znak države izdajatelja

Veljavno za razred(e) 1/ 2/

v cisternah

v drugih vozilih

1

1

2

2

3

3

4.1, 4.2, 4.3

4.1, 4.2, 4.3

5.1, 5.2

5.1, 5.2

6.1, 6.2

6.1, 6.2

7

7

8

8

9

9

Do (datum) 3/

1/ Neustrezno črtati.

2/ Za razširitev za druge razrede glej stran 3.

3/ Za podaljšanje glej stran 2.

Priimek

Ime

Datum rojstva Državljanstvo.....

Podpis imetnika

Izdal

Datum

Podpis 4/.....

Podaljšano

Ime organa

Datum

Podpis 4/

4/ in/ali pečat (ali žig) pristojnega organa.

3

RAZŠIRITEV ZA RAZRED(E) 5/

4

Za nacionalne predpise

v cisternah

1

2

3

Datum

4.1, 4.2, 4.3

5.1, 5.2

Podpis in/ali pečat ali žig

6.1, 6.2

.....

7

8

9

v drugih vozilih

1

2

3

Datum

4.1, 4.2, 4.3

5.1, 5.2

Podpis in/ali pečat ali žig

6.1, 6.2

.....

7

8

9

5/ Neustrezno črtati.

8.2.3 Usposabljanje oseb, ki sodelujejo pri cestnem prevozu nevarnega blaga, razen voznikov iz 8.2.1

Osebe, ki sodelujejo pri cestnem prevozu nevarnega blaga, se morajo udeležiti usposabljanja, ki ustreza njihovim odgovornostim in dolžnostim, določenim v poglavju 1.3. Te zahteve veljajo za osebje, ki je zaposleno pri cestnem prevozniku ali pošiljatelju, osebje, ki natovarja in raztovarja blago, osebje pri prejemniku nevarnega blaga in organizatorju prevozov ter voznike, na katere se usposabljanje po 8.2.1 ne nanaša.

POGLAVJE 8.3

RAZLIČNE ZAHTEVE, KI JIH MORA IZPOLNJEVATI POSADKA VOZILA

8.3.1 Potniki

V prevoznih enotah z nevarnimi snovmi se, razen članov posadke, ne smejo prevažati drugi potniki.

8.3.2 Uporaba gasilnikov

Posadka vozila mora znati uporabljati gasilnike.

8.3.3 Prepoved odpiranja tovorkov

Voznik ali sovoznik ne sme odpirati tovorkov, ki vsebuje nevarne snovi.

8.3.4 Prenosne svetilke

V vozilo ne smejo vstopati osebe s svetilkami z odprtim plamenom. Nobene svetilke ne smejo imeti kovinskih površin, ki bi lahko povzročale iskrenje.

8.3.5 Prepoved kajenja

V vozilih in njihovi bližini je med delom kajenje prepovedano.

8.3.6 Delovanje motorja med nakladanjem ali razkladanjem

Motor med nakladanjem in razkladanjem ne sme delovati, razen če je to potrebno za pogon črpalk ali drugih naprav za nakladanje ali razkladanje vozil in če predpisi države, v kateri se vozilo uporablja, to dovoljujejo.

8.3.7 Uporaba parkirne zavore

Nobena prevozna enota z nevarnimi snovmi ne sme biti parkirana brez aktivirane parkirne zavore.

POGLAVJE 8.4

NADZOR VOZIL

Vozila, ki prevažajo nevarno blago v količinah, navedenih v posebnih določbah S1 (6) in S14 do S21 v poglavju 8.5, in sicer, če je taka določba v koloni (19) tabele A v poglavju 3.2, morajo biti pod nadzorom, lahko pa se nenadzorovano parkirajo na varovanem prostoru ali v varovanih tovarniških prostorih. Če takih prostorov ni, se lahko vozilo, potem ko je ustrezno zavarovano, parkira na ločenem kraju, po zahtevah odstavkov (a), (b) ali (c):

- (a) parkirišče nadzira delavec, ki je seznanjen o vrsti tovora in mestu nahajanja voznika,
- (b) javno ali zasebno parkirišče, na katerem ni nevarnosti, da bi vozilo poškodovala druga vozila, ali
- (c) ustrezno odprt prostor, ki je ločen od javnih cest in zgradb, kjer se ljudje ponavadi zadržujejo.

Parkirišča iz odstavka (b) se lahko uporabljajo le, če ni na voljo parkirišč iz odstavka (a), prostori iz odstavka (c) pa se lahko uporabljajo le, če ni na voljo parkirišč, opisanih v odstavkih (a) in (b).

POGLAVJE 8.5

DODATNE ZAHTEVE ZA POSAMEZNE RAZREDE ALI SNOVI

Poleg zahtev poglavij 8.1 do 8.4 je treba, če tako zahteva oznaka v koloni (19) tabele A v poglavju 3.2, za prevoz določenega blaga ali predmetov izpolnjevati še ustrezne zahteve, navedene v nadaljevanju. Če so te zahteve v nasprotju z zahtevami poglavij 8.1 do 8.4, se upoštevajo zahteve tega poglavja.

S1: Dodatne zahteve za prevoz eksplozivnih snovi in predmetov (razred 1)

(1) Specialistično usposabljanje voznikov

- (a) Ne glede na največjo skupno dovoljeno maso vozila morajo vozniki, ki prevažajo snovi in predmete razreda 1, izpolnjevati zahteve, navedene v 8.2.1.
- (b) Vozniki vozil, ki prevažajo snovi ali predmete razreda 1, se morajo udeležiti dodatnega specialističnega usposabljanja, ki obsega najmanj vsebine iz 8.2.2.3.4.
- (c) Če je voznik po predpisih, ki veljajo v državi pogodbenici, končal podobno usposabljanje, ki obsega vsebine iz odstavka (b), je lahko delno ali v celoti oproščen navedenega specialističnega usposabljanja.

(2) Spremnstvo uradne osebe

Če nacionalni predpisi tako določajo, lahko pristojni organ države pogodbenice ADR zahteva spremljevalca uradne osebe v vozilu na prevoznikove stroške.

(3) Prepoved ognja in odprtega plamena

V vozilih, njihovi bližini ter med nakladanjem in razkladanjem snovi in predmetov razreda 1 je prepovedana uporaba ognja ali odprtega plamena.

(4) Nakladališča in razkladališča

- (a) Brez posebnega dovoljenja pristojnega organa je prepovedano nakladanje in razkladanje snovi in predmetov razreda 1 na javnem prostoru v naseljenem območju.
- (b) Brez predhodnega obveščanja pristojnega organa je prepovedano nakladanje in razkladanje snovi in predmetov razreda 1 na javnem prostoru zunaj naseljenega območja, razen če je to nujno zaradi varnosti.
- (c) Če morajo biti taka opravila izvedena na javnem prostoru, je treba snovi in predmete različnih vrst ločiti po njihovih nalepkah nevarnosti.
- (d) Kadar se morajo vozila, ki prevažajo snovi ali predmete razreda 1, na javnem kraju ustaviti zaradi nakladanja ali razkladanja, mora biti razdalja med stoječimi vozili najmanj 50 m.

(5) Konvoji

- (a) Kadar vozila s snovmi in predmeti razreda 1 potujejo v konvoju, mora biti razdalja med vsako prevozno enoto najmanj 50 m.
- (b) Pristojni organ lahko določi pravila za vrstni red ali sestavo konvojev.

(6) Nadzor vozil

Zahteve poglavja 8.4 veljajo le, če se v vozilu prevažajo snovi ali predmeti razreda 1 s skupno maso eksplozivnih snovi nad 50 kg.

Poleg tega morajo biti te snovi in predmeti nenehno pod nadzorom, da se prepreči vsaka zloraba ter da so ob morebitni izgubi ali požaru opozorjeni voznik in pristojni organi.

Te zahteve ne veljajo za prazno neočiščeno embalažo.

S2: Dodatne zahteve za prevoz vnetljivih tekočin ali plinov

(1) Prenosne svetilke

V zaprta vozila, ki prevažajo tekočine s plameniščem do 61° C ali vnetljive snovi ali predmete razreda 2, ne smejo vstopati osebe s svetilkami, razen s posebnimi prenosnimi svetilkami, ki ne morejo zanetiti vnetljivih par ali plinov, ki bi lahko prodrli v notranjost vozila.

(2) Delovanje dodatnih grelnikov med nakladanjem ali razkladanjem

Med nakladanjem, razkladanjem ali v nakladalnih prostorih je na vozilih vrste FL (glej 9. del) prepovedano delovanje dodatnih grelnikov.

(3) Varnostni ukrepi proti elektrostatičnemu praznjenju

Pri vozilih vrste FL (glej 9. del) je treba pred polnjenjem ali praznjenjem cistern karoserijo vozila dobro električno ozemljiti. Poleg tega je treba omejiti hitrost polnjenja.

S3: Posebne določbe za prevoz kužnih snovi

Za prevozne enote s kužnimi snovmi razreda 6.2 se zahteve iz 8.1.4.1 (b), 8.1.4.3 in 8.3.4 ne uporabljajo.

S4: Dodatne zahteve za prevoz pod nadzorovano temperaturo

Vzdrževanje predpisane temperature je zelo pomembno za varen prevoz. Vedno je treba:

- pred nakladanjem temeljito pregledati prevozne enote,
- prevoznika seznaniti z delovanjem hladilnega sistema in seznamom dobaviteljev hladila na predvideni poti,
- predvideti postopek, ki mora biti izveden, če sistem za nadzor temperature odpove,
- redno spremljati temperaturo snovi, ki se prevažata, in

- zagotoviti pomožni hladilni sistem ali nadomestne dele.

Temperaturo zračnega prostora v prevoznih enotah morata meriti dva neodvisna senzorja, meritve pa se morajo zapisovati, tako da je možno spremembe temperature takoj opaziti.

Temperaturo je treba preveriti in zapisati vsake štiri do šest ur.

Če je nadzorna temperatura med prevozom presežena, se mora začeti zasilni postopek, ki vključuje potrebna popravila hladilne opreme ali povečanje hladilne sposobnosti (npr. z dodajanjem tekočega ali trdnega hladila). Temperaturo je treba pogosto preverjati in se pripravljati na zasilne postopke. Če je dosežena kritična temperatura (glej tudi 2.2.41.1.17 in 2.2.52.1.15 do 2.2.52.1.18), se morajo začeti zasilni postopki.

S5: Posebne določbe za prevoz radioaktivnih snovi razreda 7 v izvzetih tovorkih (UN št. 2908, 2909, 2910 in 2911)

Zahteve v zvezi z navodili za ukrepanje iz 8.1.2.1 (b) in 8.2.1, 8.3.1 in 8.3.4 ne veljajo.

S6: Posebne določbe za prevoz radioaktivnih snovi razreda 7, razen v izvzetih tovorkih

Določbe iz 8.3.1 ne veljajo, če so na vozilu samo tovorki, površniki ali zabojniki, označeni z nalepko nevarnosti kategorije I-BELO.

Določbe iz 8.3.4 ne veljajo, če ni nobene dodatne nevarnosti.

Druge dodatne zahteve ali posebne določbe

S7: Kadar se prevažajo plini ali predmeti, označeni s črkami T, TO, TF, TC, TFC, TOC, morajo imeti vsi člani posadke vozila plinske maske, da ob morebitni nesreči lahko varno zapustijo vozilo (npr. zaščitno pregrinjalo ali masko s kombiniranim filtrom za pline/delce A1B1E1K1-P1 ali A2B2E2K2-P2, kot je opisano v standardu EN 141).

S8: Če je v prevoznih enotah več kot 2 000 kg teh snovi, morajo biti postanki med prevozom zaradi delovnih procesov čim bolj oddaljeni od naseljenih ali prometnih območij. Daljši postanek v bližini takih krajev je dovoljen le s soglasjem pristojnega organa.

S9: Med prevozom teh snovi morajo biti postanki zaradi delovnih procesov čim bolj oddaljeni od naseljenih ali prometnih območij. Daljši postanek v bližini takih krajev je dovoljen le s soglasjem pristojnega organa.

S10: Če tako določa zakonodaja države, v kateri se snov prevažata, morajo biti med postanki vozila od začetka aprila do konca oktobra tovorki učinkovito zaščiteni pred sončnimi žarki, npr. s ponjavo, ki je razpeta najmanj 20 cm nad tovorom.

S11:

- (1) Ne glede na največjo skupno dovoljeno maso vozila veljajo zahteve 8.2.1.
- (2) Vozniki se morajo udeležiti specialističnega usposabljanja, ki zajema najmanj vsebine, določene v 8.2.2.3.5.
- (3) Če je voznik po predpisih, ki veljajo v državi pogodbenici, končal enakovredno usposabljanje, ki obsega vsebine iz odstavka (2), je lahko delno ali v celoti oproščen navedenega specialističnega usposabljanja.

- S12:** Če skupno število tovorkov z radioaktivno snovjo na vozilu ni več kot 10 in če vsota prevoznih indeksov ni več kot 3, posebna določba S11 ne velja. Ne glede na to pa se morajo vozniki udeležiti usposabljanja, ki ustreza njihovim nalogam, tako da spoznajo nevarnosti sevanja pri prevozu radioaktivnih snovi. O usposabljanju jim mora delodajalec izdati ustrezno potrdilo.
- S13:** Če pošiljke ni mogoče dostaviti, jo je treba namestiti na varno mesto in čim prej obvestiti pristojni organ ter zahtevati navodila za nadaljnji postopek.
- S14:** Določbe poglavja 8.4, ki se nanašajo na nadzor vozil, veljajo, če skupna masa snovi na vozilu presega 100 kg.
- S15:** Določbe poglavja 8.4, ki se nanašajo na nadzor vozil, za skupino tveganja 4 veljajo ne glede na količino, za skupino tveganja 3 pa, če skupna masa teh snovi na vozilu presega 100 kg. Vendar pa določb poglavja 8.4 ni treba upoštevati, če je tovarišče zaklenjeno in so tovorki zavarovani pred nedovoljenim razkladanjem.
- S16:** Določbe poglavja 8.4, ki se nanašajo na nadzor vozil, veljajo, če skupna masa snovi na vozilu presega 500 kg.
- Poleg tega morajo biti vozila, ki prevažajo več kot 500 kg teh snovi, pod stalnim nadzorom, tako da se prepreči vsaka zloraba ter da so ob morebitni izgubi ali požaru opozorjeni voznik in pristojni organ.
- S17:** Določbe poglavja 8.4, ki se nanašajo na nadzor vozil, veljajo, če skupna masa snovi na vozilu presega 1 000 kg.
- S18:** Določbe poglavja 8.4, ki se nanašajo na nadzor vozil, veljajo, če skupna masa snovi na vozilu presega 2 000 kg.
- S19:** Določbe poglavja 8.4, ki se nanašajo na nadzor vozil, veljajo, če skupna masa snovi na vozilu presega 5 000 kg.
- S20:** Določbe poglavja 8.4, ki se nanašajo na nadzor vozil, veljajo, če skupna masa snovi na vozilu presega 10 000 kg.
- S21:** Določbe poglavja 8.4, ki se nanašajo na nadzor vozil, veljajo za vse snovi, ne glede na količino. Poleg tega mora biti to blago pod stalnim nadzorom, da se prepreči vsaka zloraba in da so ob morebitni izgubi ali požaru opozorjeni voznik in pristojni organi. Določb poglavja 8.4 pa ni treba upoštevati, če:
- (a) je tovarišče zaklenjeno ali so tovorki kako drugače zavarovani pred nedovoljenim razkladanjem in
 - (b) stopnja sevanja na kateri koli dosegljivi zunanji točki vozila ne presega 5 $\mu\text{Sv/h}$.